

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	3. 4.	20. 26. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	23-1/26-6	
VEZA:		
EPA:	975 XXVIII	
SKRAĆENICA:		PRILOG:

SKUPŠTINA CRNE GORE
g-dinu Andriji Mandiću

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore i člana 130 Poslovnika Skupštine Crne Gore podnosimo **PREDLOG ZAKONA O OBEŠTEĆENJU BIVŠIH RADNIKA KOMBINATA ALUMINIJUMA PODGORICA ČIJA SU SREDSTVA IZ STAMBENOG FONDA NENAMJENSKI RASHODOVANA A KOJIMA JE RADNI ODNOS PRESTAO USLJED STEČAJA**, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Za predstavnika predlagača koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određen je poslanik **Vasilije Čarapić**.

Podgorica, april 2026. godine

Klub poslanika „Evropa sad“

Vasilije Čarapić

V. Čarapić

Boris Pejović

B. Pejović

Jelenka Andrić

J. Andrić

Jelena Nedović

J. Nedović

Darko Dragović

D. Dragović

Dražen Petrić

D. Petrić

Miloš Pižurica

M. Pižurica

Seid Hadžić

S. Hadžić

Tonči Janović

T. Janović

Uglješa Urošević

U. Urošević

Branka Marković

Branka Marković

Jovan Subotić

Jovan

Dragana Vučević

Dragana Vučević

Gordan Stojović

G. Stojović

Milan Zečević

M. Zečević

Vladimir Bakrač

V. Bakrač

Dane Marković

Dane

Armen Šehović

Armen Šehović

Nada Laković

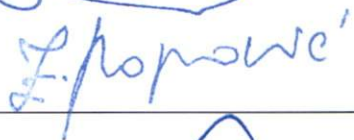
Nada Laković

KLUB POSLANIKA DEMOKRATE

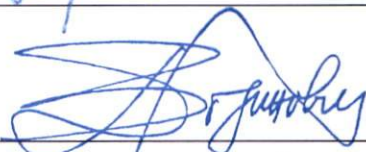
1. Boris Bogdanović

2. Zdenka Popović

3. mr Anđela Vojinović

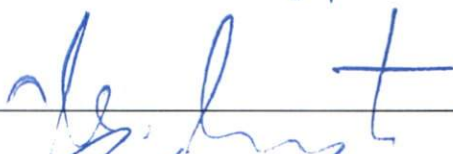
4. Nikola Rovčanin

5. dr Albin Čeman

6. Momčilo Leković

7. Duško Stjepović

Handwritten scribble or signature at the top of the page.

Handwritten scribble or signature in the middle section.

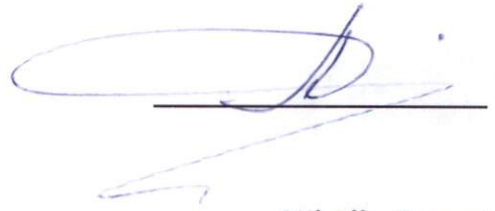
Handwritten scribble or signature in the middle section.

Handwritten scribble or signature at the bottom of the page.

Klub poslanika:

Albanski forum – Forumi Shqiptar

Artan Çobi

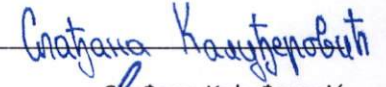
A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized initial 'A' followed by a series of loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Nikolla Camaj

A handwritten signature in blue ink, featuring a cursive style with a prominent initial 'N' and a long, sweeping horizontal stroke that curves downwards at the end.

Bogdan Božović

Slađana Kaluđerović

Maja Vučelić

KLUB POSLANIKA NOVE SRPSKE DEMOKRATIJE

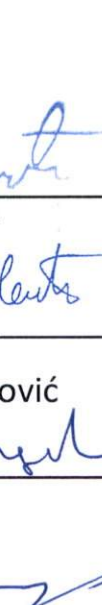
Andrija Mandić

Dejan Đurović

Joyan Jole Vučurović

Velimir Đoković

Jelena Božović

Vaso Obradović

Bojana Pićan

Milica Rondović

Milan Lekić

Ikir Capuni

ZAKON

**O OBEŠTEĆENJU BIVŠIH RADNIKA KOMBINATA ALUMINIJUMA PODGORICA ČIJA SU
SREDSTVA IZ STAMBENOG FONDA NENAMJENSKI RASHODOVANA A KOJIMA JE
RADNI ODNOS PRESTAO USLJED STEČAJA**

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se ostvarivanje prava na obeštećenju bivših radnika AD Kombinata aluminijuma Podgorica (u daljem tekstu: KAP) čija su sredstva iz stambenog fonda nenamjenski rashodovana a kojima je radni odnos prestao usljed stečaja (u daljem tekstu: bivši zaposleni).

Cilj

Član 2

Obeštećenje iz člana 1 ovog zakona dodjeljuje se radi ostvarivanja socijalne pravde, pravičnog zadovoljenja finansijskih potreba bivših zaposlenih i poboljšanja materijalnog položaja bivših zaposlenih i članova njihove porodice.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 3

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Pravo na obeštećenje

Član 4

Pravo na obeštećenje iz člana 1 ovog zakona može ostvariti bivši zaposleni kojem je radni odnos prestao usljed otvaranja stečaja i koji nije riješio stambeno pitanje preko KAP-a.

Ovim zakonom obuhvaćeni su isključivo bivši radnici koji su bili članovi Sindikalne organizacije radnika proizvodnje aluminijuma i Sindikata Kombinata aluminijuma Podgorica, čiji je stambeni fond nenamjenski rashodovan uoči otvaranja stečaja u KAP-u.

Ovim zakonom nijesu obuhvaćeni bivši radnici Prerade i Kovačnice, čiji radnici nijesu bili sastavni dio KAP-a do otvaranja stečaja.

Visina obeštećenja

Član 5

Bivši zaposleni koji ispunjava uslove iz člana 4 ovog zakona ima pravo na obeštećenje u neto iznosu od 177 Eura po godini radnog staža provednoj u KAP-u.

Iznos iz stava 1 ovog člana obračunava se srazmjereno mjesečnom periodu koji je bivši zaposleni proveo u radnom odnosu u KAP-u.

Pokretanje postupka

Član 6

Radi ostvarivanja prava iz člana 4 ovog zakona, bivši zaposleni treba da podnese organu državne uprave nadležnom za poslove rada (u daljem tekstu: Ministarstvo), zahtjev u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana dostavlja se:

- Kopija lične karte bivšeg zaposlenog ili za nasljednike zaposlenog; kopija lične karte nasljednika bivšeg zaposlenog, izvod iz knjige rođenih nasljednika, izvod iz knjige vjenčanih za preživjelog bračnog druga bivšeg zaposlenog, izvod iz knjige umrlih za bivšeg zaposlenog;

- Odluka o prestanku radnog odnosa iz koje se vidi da je radni odnos prestao usljed otvaranja stečaja nad KAP-om;

- Podaci o osiguraniku unešenih u matičnu evidenciju Fonda PIO (obrazac M-1/M-2 i M-4) ;

- Izjava kojom se pod krivičnom i materijalnom odgovornošću, potvrđuje da KAP, bivšem zaposlenom ili bračnom drugu nije riješio stambeno pitanje, odnosno da mu iz stambenog fonda za potrebe rješavanja stambenog pitanja nije odobren stambeni kredit ili bilo kakva druga namjenska isplata;

- Izjava kojom se pod punom krivičnom i materijalnom odgovornošću potvrđuje da su svi dostavljeni podaci vjerodostojni, te da će se radnik, odnosno nasljednik odreći bilo kakvih daljih potraživanja po ovom osnovu prema državi Crnoj Gori po realizaciji ovog programa; i

- Fotokopija žiro računa iz Banke za bivšeg zaposlenog, odnosno nasljednika bivšeg zaposlenog.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, bivši zaposleni koji su Ministarstvu dostavili zahtjev za obeštećenje u smislu člana 1 ovog zakona, u vremenskom periodu od 5. decembra 2024. godine do 30. aprila 2025. godine na osnovu javnog poziva za dostavljanje dokumentacije u cilju obeštećenja bivših radnika Kombinata aluminijuma Podgorica, čija su sredstva iz stambenog fonda nenamjenski rashodovana, a kojima je radni odnos prestao usljed stečaja, koji je Minsitarstvo objavilo 15.11.2024. godine, nemaju obavezu ponovnog podnošenja zatjeva već će Ministarstvo po službenoj dužnosti uzeti u razmatranje njihove zahtjeve po stupanju na snagu ovog zakona.

Odlučivanje o zahtjevu

Član 7

O zahtjevu iz člana 6 stav 1 ovog zakona Ministarstvo odlučuje rješenjem, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

O zahtjevu iz člana 6 stav 3 ovog zakona Ministarstvo odlučuje rješenjem, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rješenjem iz stava 1 i 2 ovog člana utvrđuje se neto iznos obeštećenja koje sleduje bivšeg zaposlenog.

Iznos iz stava 3 ovog člana isplatiće se do 31.12.2026. godine, odnosno najkasnije u roku od 6 mjeseci od dana pravosnažnosti rješenja iz stava 1 i 2 ovog člana ukoliko taj rok nastupa nakon 31.12.2026. godine.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se pokrenuti upravni spor u skladu sa zakonom.

Prenosivost prava

Član 8

Ako je bivši zaposleni koji je ispunjavao uslove za ostvarivanje prava na obeštećenje, preminuo prije stupanja na snagu ovog zakona, zahtjev iz člana 6 stav 1 ovog zakona mogu podnijeti njegovi zakonski nasljednici na koje će se prenijeti pravo bivšeg zaposlenog.

Ako je bivši zaposleni koji je ispunjavao uslove za ostvarivanje prava na obeštećenje preminuo nakon dobijanja pravosnažnog rješenja iz člana 7 stav 1 i stav 2 ovog zakona pravo na utvrđeni iznos obeštećenja pripada nasljednicima na osnovu rješenja o nasljeđivanju.

Gubitak prava na potraživanje

Član 9

Ako je bivši zaposleni ostvario pravo na obeštećenje, a Ministarstvo naknadno utvrdi da je rješenje o ostvarivanju tog prava donijeto na osnovu neistinitih podataka i dokaza, Ministarstvo je dužno da od bivšeg zaposlenog zahtijeva povraćaj nezakonito isplaćenog obeštećenja, uvećanog za troškove postupka i odgovarajuće kamate.

Bivši zaposleni je dužan da u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahtjeva za povraćaj sredstava iz stava 1 ovog člana izvrši uplatu tih sredstava na konsolidovani račun državnog trezora.

Sredstva za realizaciju

Član 10

Sredstva za realizaciju ovog zakona obezbijediće se iz budžeta Crne Gore.

Prelazne i završne odredbe

Član 11

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom shodno se primjenjuje zakon kojim se uređuje upravni postupak.

Stupanje na snagu

Član 12

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u odredbama člana 16 Ustava Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 001/07 i br. 038/13), kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, ureduju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Stečaj KAP-a prouzrokovao je brojne socioekonomske probleme od kojih se svakako ističu oni vezani za status i potraživanja radnika ovog nekadašnjeg proizvodnog giganta. Među ovim problemima se ističe problem nenamjenski rashodovanog stambenog fonda Sindikalne organizacije radnika proizvodnje aluminijuma i Sindikata Kombinata aluminijuma Podgorica. Naime, članovi ovih sindikata su na ime Stambenog fonda rješavanje stambenih pitanja zaposlenih izdvajali 3% svoje bruto zarade, na osnovu Kolektivnog ugovora od 29.12.2006. godine. Ova sredstva su strogo namjenska i mogu se isključivo koristiti za rješavanje potreba zaposlenih a u skladu sa utvrđenim Pravilnikom o stambenim odnosima.

Prema raspoloživoj dokumentaciji evidentno je da su AD Kombinat aluminijuma Podgorica i Sindikalna organizacija radnika proizvodnje aluminijuma i Sindikat Kombinata aluminijuma Podgorica stupili u ugovorni odnos, koji se pravno može okarakterisati kao zajam, sa ciljem korišćenja sredstava Stambenog fonda namijenjenih za rješavanje stambenih pitanja zaposlenih u svrhe održavanja posrnule proizvodnje Kombinata aluminijuma i opstanka preduzeća. Dio ovih sredstava je korišćen za sprovođenje socijalnih programa i isplate beneficiranog staža radnicima, dio za potrebe samog preduzeća. Finansijska analiza ukazuje i na to da su ova sredstva većinski korišćena nenamjenski, te da je po ovom osnovu iz stambenog fonda rashodovano ukupno 4.841.807,63 EUR od čega 92.988,49 EUR namjenski a čak 4.748.819,14 EUR nenamjenski. Ono što je nesporno utvrđeno je da su radnici KAP-a, odnosno članovi sindikalnih organizacija koje su potpisale Sporazum sa AD KAP, povjerioci u odnosu na AD KAP kada su u pitanju sredstva iz Stambenog fonda, ali i da su ova sredstva njihova imovina koja u momentu otvaranja stečaja, 08.07.2013. godine ne bi mogla da budu dio stečajne mase. Međutim, na zahtjev stečajnog dužnika ova sredstva jesu postala dio stečajne mase, a kako ova potraživanja radnika nisu bila obezbijeđena ista su razvstrana u tu kategoriju potraživanja (treći isplatni red). Ovome je doprinjelo to što su sva sredstva koja su sa računa Stambenog fonda isplaćena, kako namjenski tako i nenamjenski, prenesena su prvo po zahtjevima AD KAP sa posebnog računa Stambenog fonda na redovni račun AD KAP, a onda je sa tog računa vršeno njihovo dalje distribuiranje i trošenje po nalogima AD KAP. Ovako struktuirana šema transakcija ukazuje na to da iza nenamjenskog trošenja sredstava iz Stambenog fonda stoji jasna namjera da se ona otuđe, a što je sve za posljedicu imalo činjenicu da je ogroman broj radnika ostao bez svojih sredstava koja su odvajali za stambeni fond ali i mogućnosti naplate svojih potraživanja nakon otvaranja stečaja u KAP-u.

Sagledavši cjelokupnu pravnu problematiku oko stambenog fonda bivših radnika KAP-a može se izvesti zaključak da ne postoji osnovano pravno potraživanje države prema ovim radnicima, budući da država nije bila direktni poslodavac ovim radnicima, niti postoji pravni osnov u vidu presude po kom bi se ovi radnici mogli naplatiti od države. Međutim, društveno odgovoran odnos države prema posljedicama koje su uslijedile po otvaranju stečajnog postupka u KAP-u, koji je iskazan u prethodnom periodu u više navrata kada je Vlada obeštetila radnike po raznim osnovama i pored činjenice da je KAP bio posebno pravno lice, potvrđuju da je Vlada smatrala da KAP nema dovoljno institucionalne i radne samostalnosti u odnosu na državu, pa je cijenivši relevantnu praksu Evropskog suda za ljudska prava utvrdila da prema ovim radnicima KAP-a ima posebne obaveze. Slučaj stambenog fonda je samo jedan u nizu onih slučajeva koji potvrđuju da je Crna Gora u prethodnom periodu bila društvo teške socijalne nepravde, sa široko rasprostranjenom nesigurnosti u radu, visokoj socijalnoj nejednakosti i svi smo bili svjedoci urušavanja društvenih ugovora koje su pogoršavale globalne krize. Ove surove realnosti ugrožavaju napredak postignut na društvenim pitanjima, a primjeri poput stambenog fonda KAP-a ne smiju da ostanu neriješeni jer su prethodne vlasti u Crnoj Gori u jeku globalne ekonomske krize umjesto politika usmjerenih na socijalno ugrožene imale politike usmjerene na javne funkcionere, pa je tako npr. 175 javnih funkcionera dobilo pomoć za rješavanje stambenog pitanja, za šta je utrošeno oko 25 miliona eura.

Na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore br. 10-011/24-6208/2 od 22. novembra 2024. godine, donijetog na sjednici od 15. novembra 2024. godine, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga je 5. decembra 2024. godine objavilo Javni poziv za dostavljanje dokumentacije u cilju prikupljanja informacija o obeštećenju bivših radnika Kombinata aluminijuma Podgorica (KAP). Cilj ovoga javnog poziva bio je da se prikupi dokumentacija koja bi omogućila pripremu socijalnog programa obeštećenja bivših radnika, a pravni osnov za obeštećenje utvrđuje se ovim zakonom.

III USKLAĐENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Predlog Zakona o obeštećenju bivših radnika Kombinata aluminijuma Podgorica čija su sredstva iz stambenog fonda nenamjenski rashodovana a kojima je radni odnos prestao usljed stečaja nije potrebno usklađivati sa pravnom tekovinom Evropske Unije i potvrđenim međunarodnim konvencijama.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1 utvrđuje se predmet zakona, kojim se uređuje ostvarivanje prava na obeštećenje bivših zaposlenih u AD Kombinatoru aluminijuma Podgorica (KAP) čija su sredstva iz stambenog fonda nenamjenski rashodovana, a kojima je radni odnos prestao usljed stečaja. Ovim se jasno definiše materija zakona i krug lica na koja se zakon odnosi, čime se obezbjeđuje pravna sigurnost i preciznost u primjeni.

Članom 2 propisuje se cilj zakona, koji se ogleda u ostvarivanju socijalne pravde, pravičnom zadovoljenju finansijskih potreba bivših zaposlenih i poboljšanju njihovog materijalnog položaja, kao i položaja članova njihovih porodica. Normiranjem cilja zakona obezbjeđuje se njegovo teleološko tumačenje i usmjerava praksa nadležnih organa prilikom odlučivanja.

Članom 3 propisuje se da izrazi u muškom rodu podrazumijevaju i odgovarajuće izraze u ženskom rodu. Ova odredba je standard u savremenom zakonodavstvu i obezbjeđuje rodnu neutralnost i ravnopravnost u primjeni zakona.

Članom 4 uređuju se uslovi za ostvarivanje prava na obeštećenje. Pravo se priznaje bivšim zaposlenima kojima je radni odnos prestao usljed stečaja i koji nijesu riješili stambeno pitanje preko KAP-a. Istim članom precizno se definiše krug korisnika, ograničavajući ga na članove određenih sindikalnih organizacija čiji je stambeni fond nenamjenski rashodovan, kao i isključenje određenih kategorija radnika (Prerada i Kovačnica). Na ovaj način se uspostavlja jasna materijalno-pravna osnova za ostvarivanje prava i sprečava eventualna zloupotreba.

Članom 5 propisuje se način utvrđivanja visine obeštećenja, i to u neto iznosu po godini radnog staža provedenog u KAP-u, uz srazmjerni obračun za nepotpune godine. Ovim se uvodi objektivni i mjerljiv kriterijum za određivanje visine obeštećenja, čime se obezbjeđuje jednak tretman svih korisnika prava.

Članom 6 uređuje se postupak za ostvarivanje prava, uključujući podnošenje zahtjeva, rokove i potrebnu dokumentaciju. Propisivanjem roka od 30 dana od stupanja na snagu zakona obezbjeđuje se efikasnost postupka, dok taksativno navođenje dokumentacije doprinosi pravnoj sigurnosti i ujednačenoj primjeni. Posebno se uređuje položaj lica koja su već podnijela zahtjev po ranijem javnom pozivu, čime se izbjegava dodatno administrativno opterećenje.

Članom 7 propisuje se nadležnost Ministarstva za odlučivanje, rokovi za donošenje rješenja i pravna priroda akta kojim se odlučuje. Uvođenjem roka od 30 dana obezbjeđuje se načelo efikasnosti, dok se utvrđivanjem prava putem upravnog akta omogućava pravna zaštita kroz pokretanje upravnog spora. Takođe, normira se pravosnažnost rješenja kao uslov za isplatu sredstava.

Članom 8 uređuje se prenosivost prava na nasljednike u slučaju smrti bivšeg zaposlenog, kako prije tako i nakon donošenja rješenja. Ova odredba ima za cilj zaštitu imovinskih prava i osiguranje kontinuiteta prava u skladu sa pravilima nasljednog prava.

Članom 9 propisuje se obaveza povraćaja sredstava u slučaju da je pravo ostvareno na osnovu neistinitih podataka. Ovim se štiti budžet Crne Gore i uvodi mehanizam za sprečavanje i sankcionisanje zloupotreba, uključujući obavezu plaćanja kamata i troškova postupka.

Članom 10 propisuje se da se sredstva za sprovođenje zakona obezbjeđuju iz budžeta Crne Gore. Ova odredba je neophodna radi fiskalne održivosti i izvršivosti zakona.

Članom 11 (prelazne odredbe) propisuje se shodna primjena zakona kojim se uređuje upravni postupak na pitanja koja nijesu posebno uređena ovim zakonom. Na taj način se obezbjeđuje potpuna pravna regulisanost postupka i izbjegavaju pravne praznine.

Završnom odredbom propisuje se da zakon stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, čime se omogućava hitna primjena zakona imajući u vidu njegov socijalni karakter.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVODENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona potrebno je izdvojiti dodatna sredstva iz Budžeta Crne Gore koja će se obezbijediti iz tekuće budžetske rezerve.